

kal, a küldöttségek, az uradalmi tisztségek, a katonatisztek, a városi és megyei testületek, élükön Maiáth gróf főispánnal, a papi testületek küldöttei, a magyar tudományos akadémia küldöttei, az országgyűlési képviselők, a főrendek, a főváros, a kormány és a főkáptalan tagjai, a katona-zene, az egyházi énekes segédlet, a pontifikáns, három pap a megboldogult rendjeleivel és a biboros kalappal, a lovász kocsi, ezután ő felsége képviselői: Frigyes főherceg és József Agost főherceg: a rokonság, az udvari papság és a cselédség. A temetésen különben résztvettek a király ő felsége képviselőiben Frigyes főherceg és József Agost főherceg; a kormány képviselőiben Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Csáky Albin gróf, Wekerle Sándor és Fejérváry Géza br. miniszterek. A képviselőház küldöttsége Andrassy Géza gróf elnök vezetése alatt jelent meg a végtisztességen. A primási gazdatisztek a koporsót a bazilika előtt letették, hol azután a kanonokok vették vállakra és mialatt a templomi énekar a Venite exultemust énekelte, bevitték a bazilikába, hol a kupola alatt növendékpapok állottak sorfalat. Ezután következett a pontifikális gyászmise, az abszolutiókkal, mely után a sírhelyet beszentelték. Az „Elmegyek a sirba“ kezdetű gyász-ének után a koporsót elhelyezték a fülkében és befalazták. Végül fent a bazilikában a Sacrum gloriosum következett.

A temetés alkalmából városunkban Schäfer Antal pápai kamarás, pornói apát esperes plébános, fényes segédlettel gyász-isteni tiszteletet tartott 28 óra délelőtt 10 órakor a helybeli róm. kath. egyházban Simor János lelkiüdvösségeért. A templom közepén gyászravatal állott, melyet egyházi symbolumok díszítettek. Az isteni tiszteleten az összes polgári és katonai hatóságok testületileg vettek részt.

A helybeli református egyház közgyűlése.

A mi egyházi gyűléseinkről ritkán jut a közönség tudomására valami, nem azért mintha a nyilvánosságtól félne; mert attól hála Istennek nincs okunk félni, levén mi szent hitünk szerint a világosságnak fiai: hanem sokkal inkább azért, mert azt gon-

Az igazat megvallva, nem hiszek föltétlenül a színházi pikantériák romboló hatásában, mert akárhány asszonyt ismerek, a ki lánykorában állandó közönsége volt az operettenek s a francia társadalmi drámának, s mégis hü feleség és gyönged anya vált belőle.

Az is igaz, hogy az ilyen anyák nem viszik az ő tizenöt éves leánykáikat — mindenféle darabba. Sokkal féltékenyebben válogatják meg a színműveket, mint az ő mamáik.

A nagymama.

Az unokái kedvéért jár a színházba. Az arczáról le lehet olvasni, hogy szívesebben lenne már otthon az ágyban s néha ravaszul úgy teszi az orrára a fekete lorgnettet, hogy annak mögöttes észrevétlen be lehet hunyni a szemeket és egy negyed órára átengedni magát a nélkülözött, az édes szunyókálásnak.

Ajka körül mosoly játszadozik, nyakát egyenesen tartja, senki a világon észre nem venné, hogy a jó, a ravasz nagymama alszik.

Megtörténik azonban (népszínházi előadások alatt), hogy ilyen szunyókálás alkalmával a mosolygó arc elborul, ijedelem kifejezése látszik rajta s félálomban halkán felkiált:

— Náni . . . Jesszus . . . a fazekak . . .
— Mi az nagymama? Fordulnak feléje a leányok.

A nagymama ekkora már magához tért és mosolyogva mentegetőzik:

— Semmi, semmi . . . azt gondoltam, hogy a Náni a fazekakat tördösi odahaza.

doljuk, mit érdekel mást a mi ügyünk baja? — Pedig nem lehet mondani, hogy nem érdekesek a mi gyűléseink, attentátum volna is ezt feltenni egy 24 tiszta magyar intelligens emberből álló testületről, melynek kétfejű sashoz hasonló elnöksége egyfelül egy sok évi honi tapasztalatokban gazdag, de inkább csendesen szótlanul ülő, de folyton gondolkozó s az ügyeken egész lelkével meleg rokonszenvével csüggő öreg ur, másfelől egy világlátott hevesebb vérű bővebb beszédű s az ügyeket minden oldalról meg hányni vetni szerető fiatalabb ur. Már mi csak egyszerűen urnak nevezzük a mi papunkat is, mert közöttünk semmiféle elválasztó fal nincs. Mi nem ismerjük a clericus meg laicus közti különbségét; azt mondjuk te is pap vagy én is pap vagyok, mindenki pap és pedig első sorban a saját maga lelke papja és azután ha a gyülekezet elválasztja, a más lelke papja is, épségben hagyatván természetesen azaz isteni elv mit Isten Pál apostol szerint ekként fejez ki: mindenki maga ad számot magáról Isten előtt. És ha már éppen különbséget kell tennünk olykor mégis laicus és clericus között, a minthog, az egyházi adó kivételénél és az egyház költségvetési előirányzatánál ezt még is csak meg kell tennünk, akkor nevezzük a világi elemet egyházfentartó elemnek. Mert nekünk autonomicus jogunk az, hogy a saját zsebünkben fentartjuk a papjainkat, mely autonomicus jogra mint tudjuk katolikus atyánkfiai is annyira óhajtoznak ma napság. Nem jó volna ha cserélne? Mi odaadnánk a mi autonomicus jogunkat, a papság fentartását a mi papságunk számára. Hogy mindez ideig nem tettek nekünk egy ilyen ajánlatot, pedig mily szívesen elfogadnánk közülünk némelyek, különösen pedig azok kikhez H. egyházfink évek hosszú során át kénytelen csizmáját — pardon cipőjét — hiába koptatni, s kiket ezért az egyház a kinyomatott névsoros jelentésben kénytelen megróni. De hát gyűlés leírását ígertem. Együtt vagyunk ugy 14—15 en; első tárgy a templomi padok csináltatása. Az egyház meghívta erre az évre az egyházmegyei gyűlést N. Becskekre templom szentelés végett. Jó magyar ember pedig vendégének ha egyebet nem, hát székét ad, különösen pedig illő megkínálni azokat, kik oly messziről jönnek

Az ezredes inasa.

Ott van minden premiéren a karzaton. Az öreg ezredes ugyanis nem áldozza föl az esti preferancéat a világ minden színházáért, de hogy mégis legyen valami théatralis élvezete, elküldi az új darabokba Jánost, az inasát, a kinek kötelessége színház után referálni a darabról. Így kettős az élvezet. Először megtudja, mit komédiáznak a théatrumban, másodsor a darab átgyuródik a János saját világnézelete szerént, a mi nem utolsó mulatság.

János hűségesen meg is felel a bizalomnak, alaposan megjegyvez mindent az előadásból s beszél olyan csodákat az ezredesnek, a mitől azt majd szétveti a vidámság.

Néha azonban megtörténik az is, hogy János becsapja az öregot, a jegy árát eliszszva az „ezüst golyóban“ és egy saját maga komponálta történetet mond el az ezredesnek a darab helyett.

S az is megtörténik ilyenkor, hogy az ezredes így szól:

— Ejnye János, ezt a darabot megnézzük. Ugy látszik, kezdenek már jó népszínműveket írni.

A Juczi.

A leghálásabb publikum. Nincs az a siralmas nyávogás, a mire a Juczi leányasszony elő ne venné a drága selyemkendőt s tele ne sirná omló könnyeivel. Viszont azonban, ha vihogni, kacagni kell, ott is ő adja a hangot. De leginkább a szomorú darabokat kedveli s nem is ér az ő szemében de semmit az olyan darab, a mitől legalább három zsebkendőt csurom vízre nem muszáj sirni.

mint: Gyula, Szentés, Öcsöd, Szeghalom, Lugos. De az egyháznak nincsenek székei, illetőleg padjai a templomban, hat hova ültesse le őket? A lelkész javasolja, hogy csináltassunk hitelbe, már ha a templomot meg tudtuk csináltatni pénz nélkül, hát akkor csak megtudjuk csináltatni a padokat is. B. kartárunk ellene van haláláig. Csak hadd jöjjenek azok a vendégek mondá és álljanak, majd ha megúnják az állást majd adnak akkor nekünk padokra valókat, s lesz pénzünk elég; ajánlja a vaspadokat. — „Oda fagyunk hozzá ily kemény hidegben“ mondja valaki. Általános fázás a vaspadoktól. De megint bele melegeztünk a vitába; egy rész éppen nem akar pénz nélkül csináltatni semmit, a másik akar, a harmadik is akar, de nem most, — szavazunk, a lelkész felteszi a kérdést „akar-e az egyháztanács padokat csináltatni most, igen vagy nem?“ R. jegyző megolvassa — 7-5 ellen — tehát igen! lelkész kimondja a határozatot B. felebbez, lelkész kimondja, hogy ily tárgyban nincs fellebbezésnek helye — Zs. M. atyánkfia többet magával észre veszi, hogy ő nem úgy szavazott amint akart. Még K. bátyánk is szállott valamit. Általános zaj, inkább zsinagóga, mint református gyűlés az egész. Ezen általános zajt az ügyes számító V. egyházmegyei tanácsos felhasználja, írót, papirt vesz a kezébe, kiszámítja mennyibe kerülne 24 pad 18 frtjával, mennyi van hozzá? 160 frt; mennyi kell még hozzá? — 230 frt V. szót kér, — csend lesz s minden szónoki beszéd nélkül egyszerűen kijelenti, hogy a hiányzó összeget ő pótolni fogja: általános éljen! aztán néma csend ismét. A néma csendet végre Zs. M. törli meg e rövid szónoklattal: „Ez már más.“ Hát már lesznek padok, de a vendégszeretethez asztal is kell, és pedig különösen kell ez a reformátusok templomában, kik mint az Ur Jézus és apostolai s első tanítványai hajdan a szeretet vendégségét — kenyérnek és bornak élvezését egyszerű asztal mellett veszik magukhoz templomaikban. De hát erre is pénz kell! M. ajánl fel reá azonnal 20 frtot, a lelkész is 20 frtot. V. pedig felajánlotta hozzá a szükséges jól kiszáradt diófát. „Ezt a fát“, mondá ő egyszer — „urasztalanak vagy koporsónak szántam, már 20 éve vettem, de mindez ideig hála Istennek nem volt ez utolsó szükségem,

Juczi különben formás, csinos teremtés, kerek hamis szemei vannak, a mikkel mikor végig vonul kényesen, mint a páva, a színházi csarnokon, megperzseli az ott ácsorgókat. Hajadon, vagy pedig menyecske, néha szobalány, legtöbbször azonban vidékről került dajka. A karzat vasárnapi állandó habituája.

A darabokat élénk figyelemmel kíséri, s fölsikít, ha a hőst valami veszedelem éri. Az intrikusra halálosan haragszik s ha nem lenne olyan messze a karzat a színpadtól, bizony kikaparná pokolbéli fajzat szemeit. Ha a darabban a férj féltékenyedik nejlére, bosszusan kiált föl:

Ez is olyan számár, mint az én Pistám.

Ha pedig a szegény ártatlan asszonyt elkergeti a férje, villámokat szórnak a szemei, gömbölyű karján megfeszül a rékli ujja s harcziasan szí-zegi:

— No iszen, majd adnék én neki, ha az én uram lenne!

El is lehet hinni, hogy ha ő mondja.

A mint tehát kitetszik, a Juczi igen jószívű teremtés. Ha nagyon szomorú a darab, s ha kisírta, ha kikeresegte magát olyan emberek búján, baján, a kiket soha se látott, elfelejti a saját bánatát, s olyan érzeménnyel önti el kebelét, mintha odahaza lenne szülői házában s az ablakon beszólnának a vecsernyére hívó harangok . . . Be kár, hogy oly hamar vége van a darabnak, be kár. Még egyszer meghánja, veti fejében a látottakat és hallottakat, még egy pár könyvet morzsol szét szemében s azután ő is fölkel helyéről a többivel, miközben felsóhajt:

— Istenem, de szép történet — — be gyönyörű, talán, talán nem is igaz!

tehat urasztalára adom. Adja is a jó Isten hogy, meg soká, nagyon soká ne legyen szüksége sem neki sem hozzá tartozóinak koporsóira. Jaj de egyet majd is elfelejték, mit a nagy zaj leírásában kihagytam: milyenek legyenek a padok? V. főgondnok és V. egyház-tanács a piaristák templomában levő padokat czélszerűeknek, szépeknek és jóknak tartják, olyant akarnak. A lelkész némileg ellene van, mert mint mondá egy szakértő tanácsostól úgy hallotta, hogy azok a padok romlott barokk stilben vannak csinálva, csuszkál mint a kigyó, lent a földön girbe gurba, a mi nem illik e tiszta goth stilu oszlopaival ég felé törő ég felé emelkedő templomhoz. Sz. — mondja közbe valaki — csak olyan tanácsot osztogat, mely sok pénzbe kerül. Mennyi van még hátra kérdi V. ur? Urasztala, szószerűk, karzat, orgona, harang, stb. stb. stilszerűek legyenek ezek? — Itt aztán megállottunk. Ennek a mi autonomus egyházunknak csak az a baja, hogy többet érünk föl ésszel, mint a mennyit elérhetünk pénzzel. Hát reá bízunk az egész pad kérdését V. ur izlésére és erszényére. Vaskovics építész ezután benyújtotta a templom építési leszámolási árjegyzékét, mely a téglán kívül 17508 frt 75 kr összegre rug. Az egyháznak minden év elején jelentést kell tenni szellemi és anyagi állapotáról s felelni kell a következő kérdésekre: 1-ször Meg ünnepeket-e kellő buzgósággal az ünnepek és vasárnapok? Mostani állapotaink s törvényeink mellett nem ünnepeket-e kellően mondta az egész gyűlés. A lelkész azonban örömmel jelenté, hogy mióta a lelkészlakon fűtött helyiségben tart isteni szolgálatot s általa angolból lefordított énekeket énekeltek délutánként azóta napról-napra sokasodnak az isteni tiszteleten jelenlevők.

2-szor. Vannak-e vizás házások? azok vagyunk mindnyájan estig, de akkor kibékülünk mind, felelt rá Zs. 3-szor. Mik az uralkodó bűnök? kártya; — ki kártyázik közöttünk kérdjük? senki, csak elvéve tökmagra meg gyufaszálra. 4-szer Kapzsiság? — szétnezzünk; — olyat se találunk közöttünk. 5-ször Tékozlás? mond a pap... ugyan ki tékozol és mit tékozolna közöttünk, mond M. csak egy emberünk van a ki tékozolhatna, de arról tudjuk, hogy nem tékozol. 6-szor Ivás? még olyan sincs aki iszik... Mik hát a mi bűneink?... Senki semmit sem talál.

Ilyenformán ki kell jelentenünk, hogy uralkodó bűneink nincsenek, s nekünk saját füleinkkel kell itt meghallanunk esperesünk évi jelentésében, hogy a becskerek híveknek nincsenek bűneik. De jó, hogy ennek a „szent társaságnak“, mint a mult században neveztek őket, nincs canonizáló, szentté avató tekintélye, mert máskülönb a becskerek kálvinistákat mind szentté avatnák még ez évben — nem várva a másik évre, mert háthogyha akkor már visszaesés leend! Presbiter.

IRODALOM.

„Közégi ügyviteli szabályok“ cím alatt 12—14 nyomtatott ivre terjedő munkát irt és rendez sajtó alá: Hegedűs János megyei tb aljegyző, kép. közégi jegyző, a torontálmezei jegyzői szaktanfolyamon a magyar közjog, közigazgatási jog és eljárás előadója. A ki közseink ügykezelési viszonyait ismeri, az tudni fogja, hogy e munka teljesen új; az tudni fogja, hogy közseink ügyvitelét és ügykezelését eddigéle sem törvény, sem kormányrendelet nem szabályozta általánosán. A ki ezt tudja, annak nem kell mondani, hogy mily nehézségekkel kell küzdeni akár annak a közégi jegyzőnek vagy előjárónak, kinek kötelessége a község belügyeit helyesen vinni és vezetni, akár annak a felentesebb tisztviselőnek a kötelessége az alá rendelt hatóságok működését ellenőrizni s arra felügyelni. E könyvnek ugyanazért azonkettős célja lesz, hogy gyakorlati utmutatóul szolgáljon azoknak, a kik a közégi ügyekkel közvetlen foglalkoznak, s másodsor, hogy megkönnyítse a felsőbb hatóságoknak az ellenőrzést és felügyelést. E célra való tekintetből van

a könyv beosztva és pedig: az első rész 7 fejezetben foglalkozik az ügyvezetéssel, illetve ellenőrzéssel; a második és harmadik rész az ügyvitel illetve ügykezeléssel; a negyedik rész pedig azon segédkönyvek, iratok és jegyzőkönyvek mintáit ismerteti, melyek a közégi közigazgatásban előfordulnak. A munka nagy 8 ad ret alakban 12—14 nyomtatott iven fog megjelenni. Az ára 80 kr. lesz. A gyűjtők tiszteletpéldányban részesülnek.

HIREK.

A közigazgatási reform ügyében a mult hét folyamán gróf Szapary Gyula belügyminister elnökle alatt főispáni tanácskozmány tartott melyre Szalavszky államtitkár, Hertelendy József Torontálmezei főispánja, gróf Zichy József Pozsony megyei főispánja, Beniczky Ferencz Pest megyei, Lónyay János Marmaros megyei, Tallián Béla Somogy megyei, Radó Kálmán Vas megyei és Mikó Bálint Csik megyei főispánja hivattak meg. A tanácskozás négy napig tartott.

Tisztelgés gróf Csekonicsnál. Polgári és katonai megbizottakból álló vegyes küldöttség tisztelgett a fővárosban gróf Csekonics Endrénél, a vöröskereszt egyetel új elnökénél, hogy őt ez állásában üdvözölje. A küldöttségben, melyet Dr. Darányi Ignác gondnok vezetett, részt vettek: A központi bizottság tisztikara, a katonai kiküldöttek, az egyeteli megbizottak és az Erzsébet kórház orvosai Dr. Darányi Ignác meleg hangu üdvözlő beszédére — melyben ama reményét fejezte ki, hogy az új elnök az egyetel helyes irányban vezetve, újabb rokonszenvet fog ébreszteni a nemzetben az egyetel iránt s újabb áldozatokra fog adni impulzust, — gróf Csekonics meleg szavakban válaszolt. Válaszában köszönetét fejezte ki az ovációért, azt ígérte, hogy példányképül boldogult elődjét, gr. Károlyi Gyulát választva, az általa megkezdett uton akar tovább haladni, s hogy nemcsak a meglévőnek megtartását, de a folytonos gyarapodást, haladást fogja törekvéseiben szem előtt tartani, mire kéri a tagok közreműködését és támogatását is. Ezután a küldöttség valamennyi tagját bemutaták Csekonics grófnak.

6000 forint alapítvány a vöröskereszt-egylet céljaira. A magyar vöröskereszt-egylet központi választmánya f. hó 21-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az egyeteli sorsjegy-kölcsönügyét tárgyaltak és az új elnököt üdvözölték. Először felolvasták gróf Szapary Gyula ministerelnök leiratát, hogy a király ő felsége megerősítette Csekonics Endre grófnak elnökké történt megválasztását. A leiratot lelkes éljenzéssel fogadták, gróf Csekonics elfoglalván az elnöki széket, rövid megnyitó beszédet mondott, megköszönte a kitüntetést bizalmat s törekvése, úgy mond, az lesz, hogy a benne helyezett várakozásnak megfelelően. Az elnök nemcsak szép szavakkal, de még szebb tettel foglalta el elnöki székét, ugyanis hatezer forintnyi alapítványt tett a vöröskereszt-egylet céljaira, még pedig 5000 frtot a még 1881-ben tett 1000 frtos alapítványa kiegészítéséül, s 1000 frtot az Erzsébet kórház javára ágyalapítványképp. Az igazgatóság az Erzsébet-kórház márvány-tábláján fogja megörökíteni a nagylelkű adományozó nevét.

Halas-tó Écskán. Écskán a gróf Harnoncourt Félix tulajdonát képező birtokon elterülő mintegy 200 holdnyi Fehértón az idén nagy szabásu haltenyésztő telepet létesítenek. A tó székes talajánál fogva rendkívül alkalmas erre. A tó mentén levő, mély fekvésénél fogva vizenyős, de egyébként mezőgazdasági célokra kiválóan alkalmas területet lecsapolják. A lecsapolást gőzgéppel fogják eszközölni, a mi legegyszerűbbé fogja tenni, a tógazdaság céljainak megfelelőleg, a vízzel szabadon való rendelkezést, a nélkül, hogy az ezzel járó költségek a halászati üzemet terheljék.

A népszámlálás eredménye Torontál vármegyében. A megyénk területén megejtett népszámlálás eredménye már teljes egészében előttünk fekszik s annak érdekes adatait alábbi kimutatásban közöljük:

	házak száma	férfi	nő
N.-Becskekerek r. t. v.	2975	10460	11182
N.-Becskekerek járás	9060	25710	25708
Banlaki járás	4013	12871	12632
N.-Szt.-Miklósi járás	7861	23605	23622
Pancsovai járás	8575	22154	22598
Perjámosi „	5791	16275	16280
Török-Kanizsai járás	7297	21290	21083
Nagy-Kikindai „	9036	25535	26013
Alibunári járás	5323	14153	14491
Zsombolyai járás	7061	23458	24123
Török-becsei „	12566	22402	22067
Módosi járás	4302	13292	13391
Csenei „	5504	16803	17075
Párdányi „	4859	13601	1352
Antalfalvi járás	8342	22891	22770
Összesen	102,565	284,500	286,847

Egybehasonlítva ezzel az 1880. évben megejtett népszámlálás adatait, mutatkozik:

	1880-ban	1900-ban	Szaporodás
férfi lakos	254,834	284,500	29,666
nő	259,027	286,847	27,820

A lakosság összesen 513,861 571,347 57,486 A házak száma 85,199 102,565 17,366 Torontál várm. három legnépesebb közsege: Nagy-Becskekerek r. t. város 21,642 lakossal Nagy-Kikinda község 22,856 „ Pancsova thj. felruházott v. 18,498 „

Pancsovai levelezőnkől a népszámlálás tárgyában alábbi sorokat vettük: Határtalan öröm fogja el minden hazafias polgár szívét, ha a Torontálmezeihez csatolt végvidéki részek népszámlálási eredményét feltüntető kimutatásokba tekint, a hol tíz év előtt magyar lakosokról alig lehetett szólni, mert ezek száma csak néhány lélek volt, most a tiszta magyar lakosság és anyanyelvükön kívül a magyar nyelvet is beszélők száma 35,000 lélek; ime áldásos gyümölcse egy önfeláldozó, fáradhatlan, nemes és hazafias működésnek. Ezen az itteni viszonyokhoz képest páratlan eredmény kinek másnak köszönhető, mint e vármegye főispánjának Hertelendy Józsefnek, a ki másfél évtized óta ez irányban annyit tett, hogy működését ezek és ezek áldani fogják, ki telepítésekkel szaporította a megye magyarságát, a megye területén új és boldog otthon nyújtva véreinknek. A mi pedig azt illeti, hogy a vidéken 18,000 nem magyar ajku lélek a magyar nyelvet is elsajátította, ez nagyrészt Steinbach Antal kir. tanácsos, megyei tanfelügyelő érdeme, s meg vagyunk győződve arról, ha e kitűnő férfiú intenciói kellőleg támogatni fognak a magas kormány által, a jövő népszámlálás magyarosodás és gyarapodás tekintetében oly eredményt fog kitüntetni a miről két évtized előtt még álmodni sem mertünk volna.

A felső torontáli ármentesítő társulat mérnöki kara f. hó 23-án Nagy-Kikindán a társulat székhelyén Malina Gyula kir. műszaki tanácsos főmérnök elnökle alatt értekezletet tartott, melyen a netalán bekövetkező tavaszi árvíz elleni védekezést beszélték meg. Az értekezleten jelen voltak: Szegheő Géza tb. főmérnök Szegedről, Szojka Samu perjámosi szakaszmérnök, Fésüs Albert tiszta-szent-miklósi szakaszmérnök, Pajor Lajos kis-zombori szakaszmérnök.

Közgyűlés. A „Zsombolyai takarékos és hitelegylet“ ez évi rendes közgyűlését f. hó 25-én, délelőtti 9 órakor megtartotta a polgári iskola nagy rajztermében a részvényesek élénk részvéte mellett. A közgyűlés Leitich Antal, polg. iskolai igazgatót elnöknek, Várnay Imre, ügyvédet jegyzőnek választotta meg. Az igazgató és a felügyelő-tanács jelentése felolvastatván, mindkettőt a közgyűlés zajos éljenzéssel elfogadta. — Az ifjú intézetet Schmidt Antal igazgató, ez előtt tíz évvel 30.000 frtból álló részvény-tőkével alapi-

totta meg, és most alig 10 évi működése után, képes volt Schmidt Antal kimutatni azt, hogy a tiszta nyereség felugr 9612 frt 10 krra, míg a tartalék alap elérte a 16.000 frtot. Visszszámítás nincsen; a betétek kitesznek 447.007 frt 29 krt, az összforgalom pedig megközelíti az öt millió forintot. Tekintettel ezen felette örvedetes jelentésre a közgyűlés lelkesedéssel elfogadta az érdemekben dus igazgató azon indítványát, hogy a nagy piacon álló, előnyös fekvésű *Telbisz*-féle házat 8.000 frtéért az egylet vegye meg. Ezen közgyűléssel együtt az ifju intézet tíz évi fenállásának jubiläumát is megünnepelte. Ugyanazon nap délutáni 5 órakor az igazgatótanács, valamint a felügyelő bizottság tagjai megjelentek az immár az egylet birtokát képező ház feldiszített helyiségében, hol Schmidt Antal igazgató a vendégeket a legszívélyesebben fogadta. A fényes vacsora kezdetén dr. Ferch Odön, ügyvéd Schmidt Antalt az intézet megalapítóját és derék vezetőjét éltette, mire Schmidt poharát Leitich Antal elnökre és az intézet igazgató-és felügyelő-tanácsára emelte. Leitich Antal, Bielek Antal főszolgabíró, Béndek József tanár, dr. Ferch Odön ügyvédet, Bielek Antal pedig Leitich polgári iskolai igazgatót éltették míg Recktenwald Ferenc az intézet további fejlődésére emelte poharát.

Czímvaltoztatás. Földmivélsügyi magy. kir. miniszter ur nagyméltósága folyó évi január hó 17-én 481. sz. a. kelt rendeletével az eddigi „begacsatornai m. kir. mérnöki hivatal“ czimét, temesvári székhelyének meghagyása mellett, tekintettel ezen hivatalnak ügykörére „m. kir. folyammérnöki hivatal“ czimre változtatta meg.

Német színház. Rémay Károly német színház igazgató, ki második hete tartja a helyb. városi színházban előadásait, jól ért ahhoz, hogy a közönség érdeklődését mindvégig lebilincselje. Műsora változatos és új darabokból áll, melyeket közönségünk még alig ismer. A társulat jó erőkből áll s az összjáték kifogástalan. A kedden f. hó 27-én adott „Der arme Jonathan“, Millöcker e bájos zenéjű operetteje, mely a bécsi és budapesti népszínházakban is zajos sikert aratott, nálunk is zsufoolt nézőtér előtt folyt le. Kifogásunk csak a zenekar ellen van, mely a kíséretben sokszor ingadozik. — Csütörtökön „Der Schwabenstreich“ Schönthan pályanyertes s pompás humoru vígjátéka került színre. Elvezetes alakítást nyújtottak Müller és Sittner asszonyok és Rémay, Laube és Holdig urak. A szépen telt nézőtér jól mulatott a darab szellemes ötletein. — Szombaton újra „Der arme Jonathan“ operette, s vasárnap délután fél 4 órai előadásul „Der Struwwelpeter“ leszállított helyárrakkal adatik. Legközelebb „Don Césár“ operette és a „Frau Sopherl vom Naschmarkt“ czimű bohózat kerül színre.

Felolvasás. A helybeli kereskedő ifjak egyletében vasárnap tartotta Franz J. L. ur felolvasását „A kereskedelem és a pénz“ ről. Az érdekes tárgy felolvasást a jelen volt nagyszámu közönség zajos tetszéssel fogadta.

Városi közgyűlés tartatott január hó 27-én Nagy-Becskereken Krsztics polgármester elnöklete alatt. A tárgysorozatot megelőzőleg a polgármester meleg szavakban emlékezett meg az elhunyt Simor hercegprimásról. A közgyűlés első és legfontosabb tárgyát a városi új szervezési szabályrendelet jóváhagyása képezte. Ebből kifolyólag alábbi új állások lesznek betöltendők: egy alkaptányi, pénztáritiszi, aljegyzői, egy iktatói, egy állatorvosi és két szülésznői állás. Az állandó választmány egyuttal javasolta, hogy a szükséges iroda helyiségek a jelenleg üzleteknek kiadott helyiségekben rendeztessenek be. Hosszas vita után az irodahelyiségekre nézve az állandó választmány új ajánlat tételére hivatott fel, a fentti állások betöltése pedig a február havi

közgyűlésben fog megtörténni. Nagyobb vitát keltett még a felállítandó negyedik gyógytár ügye, melynél szavazás után 82 szóval 16 ellen kimondatott, hogy a mellenczei utca helyett az Oppova városrészbéli buzatéren állítandó fel. — A közgyűlés további folyamán a különböző bizottságok megválasztása ment végbe.

Menyecskék bálja. Mult szombaton a nbecekeréki farsang legelőkelőbb mulatsága folyt le a városi casinóban. A pique-niquet városunk legszebb menyecskéi rendezték s a kiváló siker meggyőzötte őket arról, hogy a menyecskék-bálja a jövő farsangok báljai sorából nem hiányozhat többé. A mulatságon minden ott volt amit az öt emberi érzék csak kívánhat s a gyújtó asszonyi tekintetek hatásosan hozzájárultak ahhoz, hogy a kitünö buffetben minél nagyobb kár essék. A négyeseket 20 pár táncolta. Jelen voltak: özv. Bobor Rozália (Elemérről), Bobor Gyuláné, Bobor Ilonka és Sari, Dobos Lolla, Farkas Ivánné, Kéler Akosné, Kluge Karolyné, Kovács Sándorné, Mazur Annuska, Moesz Karolyné, Dr. Orsó Mátyásné, Piukovich Jánosné, Piukovich Irma, Dr. Perisics Zoltánné, Réczey Gyuláné, Dr. Stassik Ferenczné, Zsiros Miskáné. A mulatságot követő nap villásreggeli volt a kaszinóban.

Álarczos és jelmez bált rendez a helybeli munkás-képző és társas egylet az Ellmer-féle vendéglőben február hó 1-én. A nagy álarczos menet 9 órakor, s a legszebb álarczosok díjazása fél 12 órakor lesz. Belépti jegy személyenként 70 kr., családjegy 1 frt 60 kr.

Az ó-teleki önkéntes tűzoltó testület f. évi január hó 22-én saját alapjának javára táncmulatságot rendezett, mely alkalommal a következő felülfizetések történtek: S abó Antal róm. kath. plébános 1 frt, Merschan tan. 20 kr., Antal M. 20 kr., Heizler Lázár 20 kr., Szekulics János 20 kr., Balogh N. 20 kr., Végh Károly jegyző 60 kr., Somorai József 20 kr., Fratriss Ferencz 60 kr., Löbl János 60 kr., N. N. 50 kr., Pollák Izidor 20 kr., Schlesinger Jakab (N.-Becskerekéről) 2 frt, Dietrich Antal 2 frt 20 kr., Dietrich Fülöp (Tamásfalváról) 1 frt 80 kr., Kapitánovits Viktoria tan. 1 frt, Borbély József 48 kr., Schmidt János 60 kr., Zappe Mátyás 40 kr., Banou Lajos 60 kr. Fogadják a nemesszívü adakozók ezuton is a tanító testület mélyen érzett, hálás köszönetét. Rózsa Ferencz testületi pénztáros.

Mulatságok Pancsován. A pancsovai „Társaskör“ február 7-én álarczos bált és február 21-én mükedvelői előadást rendez. A mükedvelői előadás Karczag „A kis mama“ czimű vígjátékot adják elő. — A vörös kereszt fiókja folyó hó 31-én táncvizigalmat rendezett a Weifert-féle sörcsarnokban, melyet ujabban villanyos világitással látnak el.

Mulatság Ozorán. Mint ozorai tudósítónk értesít, igen sikerült mulatság folyt le ott e hó 24-én, melynek 17 frtnyi tiszta jövedelme szegény tanulók téli ruhávali ellátására fordítatott. A mulatság főérdeme W a c h t l Leót, a község érdemes jegyzőjét, Miklea Milán és Kuhsing Péter urakat illeti. A diszes mulatságon résztvettek: Hegedüs Miklós főszolgabíró és bájos neje, Bujakovszky Gusztáv lajosfalvai alesperes és családja, Paulini Samuel antalfalvai lelkész és családja, Ambrózi S. gyógyszerész, Grandjean család ugyanonnan, Tomaseváczról: Dr. Krsztianics, Bndy Jakab gyógyszerész, Enyedy József, Szabó postamester és Topalovics Péter családjával, Dobriczáról: Dr. Nagy családjával, Idvorról: Schulz Emil községi s. jegyző, Kohn Simon, Heinszman József családjakkal s többen.

Meghívó a „Délmagyarországi dijnokok önszorgalmazó és nyugdíjgyesületének“ 1891. évi február 2-án, délután 3 órakor Temesvárt

(Belváros) a vármegyeház-épület kis tanács termében tartandó közgyűlésére. Targy: 1. Elnöki jelentés, 2. az egyesületi tisztviselőknek s választmányi tagoknak választása, 3. indítványok. Temesvárott 1891. évi januarius hó 21-én. Mayer Károly egyll. eln.

Mennyi hó van Magyarországon? A magyar birodalom egész területe 324,016.97 négy-szög kilométer. Ha már most a földre rakodott hóréteg magasságát minimálisnak, mindenütt csak 0.4 méternek vesszük, kiszámíthatjuk, hogy mennyi hó fekszik mostan az egész Magyarország földjén. Olyan rengeteg számot kapunk, hogy hallatára szinte borzongatja az embert a hideg. Az eredmény t. i. az, hogy 129 606 millió köbméter hó van egész Magyarországon. Mi lesz ebből a rengeteg hóból, ha elolvad? Ez a kérdés nagyon aktuális, mert épen most indult meg az olvadás félelmes gyorsasággal. Föltéve, hogy valami esodát tenének Magyarország ellenségei s ez a hó elolvadna egyszerre, 129 billió 600 millió hektoliter víz lenne belöle, vagyis más szóval annyi víz, hogy 10 méter magasságban szinig betöltene egy rengeteg medencét, melynek 100 kilométer a hossza és 13 kilométer a szélessége. — Ezért még természetesen nem kell még új özönvittől féltetni Magyarországot, mert a rengeteg hó nem olvadhat meg egyszerre, hanem megolvad egy pár nap, söt egy pár hét leforgása alatt, nem is számítva azt, hogy egy részét akkora beissza a föld. Hogy azért az árvízveszedelmet nem kerüljük el, az is bizonyos.

Kettős gyilkosság és öngyilkosság feltékenység-ből. Zombolyán Weidner Mihály az ottani temetőben pisztolyal rálött kedvesére Weixberger Erzsébetre s életveszélyesen megsebesítette. Azután a leány csabítottját Ksent Józsefet lötte meg, ki szintén sofosan sebesült meg, végül önmaga ellen fordította a fegyvert s a boldogtalan ember oly szerencsésen talált, hogy rögtön szörnyet halt.

Rövid hírek. N.-Kikinda község képv. testülete az evang.-ref. községnek templom építésre 500 frtot szavazott meg. — A szegedi csendörkerületi parancsnokság folyó évre szóló elhelyezési kimutatását most tette közzé, mely szerint a parancsnokság alatt összesen 22 tiszt, 763 gyalogos és 171 lovas csendör áll. A n.-kikindai szárnyparancsnok áll: 13 örsből parancsnoka Nagy Gábor százados, szakasz parancsnok Bence Bálint hadnagy. — Mokrinban f. hó 26-án az ottani szerb fiatalság a „Schisser“-féle nagyvendéglőben sikerült dalestélyt rendezett, mely után tánc volt. — Oroszlámoson f. hó 24-én Babity Jevtának a háza kigyuladt; a tűz oly rohamosan terjedt el az épületen, hogy a szegény embernek nem csak a padlason felhalmozott gabnája, de az istállóban volt két lova és tehene is bentégett. — Kis-Zomborban Rónay Ernő nagybirtokos kezdeményezésére önk. tűzoltó egyletet alakítottak. Főparancsnokká zombori Rónay Ernőt választották meg. — Nagy-Kikindán ifj. Szredojev Gyura földbirtokos f. hó 26-án 29 éves korában rövid betegség után meghalt.

Törvénszéki csarnok.

Áthelyezés. A magy. kir. igazságügyminister Németh Dezső nagy-becskereki kir. törvénszéki irnokot a lugosi kir. törvénszékhez helyezte át.

A n.-becskereki kir. törvénszék végtárgyalásainak sorrendje. Február 4-én: Bika Jánosné és társa, rágalmazás.

Február 7-én: Stoits Mita és társai, súlyos testi sértés.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Az utánzó iparról.

Ha az utánzó ipar mai sokoldalúságát és fejlett állapotát figyelembe vesszük, felmerülhet előttünk az a kérdés, hogy az utánzó technika ezen mindig nagyobbodó térfoglalása hasznos lehet-e az iparra nézve és ha nem az, hogy mily veszély következhetne ebből a túlfejlődésből.

Alig tagadható, hogy az olyan tárgyak utánzása, a melyek természetes vagy művészileg megmunkált természetes állapotukban igen nagy értékűek, két okból tűnhetnek fel meggondolásra méltónak, a mennyiben egyrészt a sikerült utánzás által az eredeti gyártmányoknak igazi és eredeti értéke a nagy tömeg szemében lényegesen alább száll, másrészt ha számos utánzat kevésbé sikerül, akkor ez utóbbi az eredeti gyártmányokkal együtt rossz hírbe jut. E mellett csak futólag említjük fel, hogy az értékesebb és csak a gazdagabb osztályoktól megszerezhető tárgyak utánzása a nagy tömegre mindig demoralizáló hatást gyakorol.

És minél inkább arra irányul az utánzó ipar törekvése, hogy az utánzandó tárgynak lényegét figyelmen kívül hagyva, pusztán csak a családásba ejtő látszatot érhesse el, annál rosszabb hatásuk lesz a fentebb említett körülményeknek; s éppen ebből támadhat veszély az iparra nézve.

A bizalmatlanná vált vevő ugyanis nem hisz többé a termelő megnyugtató szavainak s a legigazibb tárgyban is valami utánzatot vél feltalálni. Leginkább szenved eme gyanu miatt a kezdő iparos, a kinek a vevő közönség bizodalmit még meg kell szerezni és legkevésbé érzi annak hatását a régibb, már bizalomnak örvendő gyártulajdonos.

Ez a hátránya határozottan meg van a mai nagy fejlettségű utánzó technikának és ez ellen csak egy mód van (a mi a legegyszerűbb is) a sikerrel való védekezésre, az t. i., hogy okvetlenül és kétséget kizárólag meg kell jelölni az illető tárgyat, mint utánzatot. Ez a, hogy úgy mondjuk „önmagától érthető“ becsületesség, alapelv kellene, hogy legyen egyszer és mindenkorra az üzleti világban. Hogy mennyire ártottak az iparnak a mit sem érő „huszonhét krajczáros bazárok“ a maguk élheterlen utánzataival, az ismeretes; szerencsére azonban a rászédett közönség ma már mindinkább elfordul ezektől a vevő forrásoktól.

Nem volna azonban méltányos dolog, hogy ha az utánzó iparnak fényoldalait is fel nem említenők.

Elvitázhatatlan érdeme az utánzó technikának az, hogy egy csomó olyan tárgyat alkotott, a melyek hasznosak, kellemesek, sőt ma már nem ritkán a „szegény ember“ részéről is nélkülözhetetlenek s minthogy lényegükben és látszatukban az eredetit nagyon megközelítik, azért minden tekintetben kielégítik a kívánalmakat. A kielégítő utánzatok gyártásához való legmegfelelőbb anyagok, a melyek még ma sem látszanak teljesen kihasználva

lenni, a papiros maché, a celluloid és a vízüveg.

A papiros-maché mostanában ugyan már jelentékeny mértékben használatik, azonban alkalmazhatósága mind- eddig még koránt sem teljesen kifejleszve. Ez az anyag olcsósága mellett könnyen és igen sokféleképpen dolgozható fel, mely tulajdonsága még sokkal nagyobb figyelembe vételre érdemesíti, mint a mennyiben eddig részesült.

A papiros-machéból tudvalevőleg eddig a következő specialitások készülnek: bábfejek, lárvák, földmóbor művek, vázák, urnák, keretek, óratokok, vízmerítők, mosó medenczék, tejes talak, dohányszelenczék, dohánytartók, köpőládák, önthető játékszerek, faanyag, hordók és ládák. A mint látjuk, a papiros-maché mársok iparágban használatik s a felsoroltak mintegy reámutatnak a további alkalmazhatóságára is.

Celluloidból a korallutánzatok, márvány- és békateknőutánzatok, a firenzei mozaik utánzása, gombok, lenvászon fehéreneműk, valamint az elefántcsont utánzatai készülnek.

A vízüveget pedig az utánzó ipar mostanáig főként csak a mesterséges köveknek, az ugynevezett vízüveg-műköveknek készítéséhez használja.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mikor tisztogassuk le a fákról az élő gombákat? A legalkalmasabb idő erre az enyhetél, vagyis ennek meleg napjai. A fákon élő gombák nagy kárt tesznek a fáknak, melyek őszig egészen egészségesnek látszanak és télen csekély fagyra elvesztik lombzatukat, melyek aztán tavasszal nem tudnak reprodukálni. A fák e miatt rendszeren tönkre mennek. Ezen tüneteket majd az időjárás viszonyoknak, majd a talajnak, majd megint viharoknak tulajdonították. 40 évvel ezelőtt derült ki, hogy ezen tüneteket egy, tavasszal a fába hatoló gombafaj idézi elő, mely őszre érik meg. A pusztító betegségekre az agericus melleus nevű ehető gomba, mely tavasszal a gyökereken át bejut a fa testébe, elterjed az egész törzsben s a fát végre szétbontja. A mi eseresznye, körte, alma és szilvafáinkat a polyporus ignarius (tapló gomba) keresi fel, melynek szövete a fa egész szövetén áthatol, azt fellazítja és végre a kérgen át a felületre jut, hol az ismert félnyálakú növedéket képezi.

A tyukok téli tojása. Angolországban, a hol a tojásokat télen igen keresik és drágán fizetik (épen úgy, mint minálunk) friss trágyát tesznek a baromfi ólakba, a mit gyakran megújítanak. A trágyából fejlődő melegség a fölötte ülő tyukokra olyan hatással van, hogy sokkal korábban kezdenek tojni, mintha közönséges, hideg ólakban volnának. Olyan gazdaságokban, a melyekben állattenyésztés is van a tyukoláknak ilyen módon való melegen tartása a csekély fáradságon kívül alig kerül valamibe. Külömben az olyan baromfiólabban is korábban tojnak a tyukok, a melynek ablakai a déli naps oldalra nyílnak.

Adjunk meleg eseséget a baromfinak. Minden baromfieléséget, legyen az kevert vagy tiszta, zuzott, törött vagy egész, a téli hónapokban meg kellene melegíteni. A főtt eseséget is, melyet időről-időre a baromfi kap, minden etetés előtt melegítsük meg nekik. Meglepő, hogy a melegített eseségnek milyen rend-

kívül jó hatása van a hideg ellenében, különösen a tyukok tojó-képességére, főképp ha a mellett még jó ólakban vagy baromfiólabban vannak s megfelelő ápolásban is részesülnek. A baromfi számára legjobb eseség a korpával és olajpogácsagorral kevert összegyömösölt főtt burgonya.

Biztos gyógyulás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés követ ezekben felfúvódásban, szorulásban, fejtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész s es. és kir. udvari szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerészekben határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

159. sz. ki. 1891. (45—3.1)

Pályázati hirdetmény.

A 315 frt készpénz, 30 frt utiátalány, 60 pozsonyi mérő buza és egyéb természetben kiszorgalándó cikkek megváltásaért járó 114 frt készpénz, szabad lakás és házikert használatával, nemkülönben a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatokért fizetendő díjak élvezetével javadalmazott Fény községi jegyzői állás választás útján betöltendő lévén, felhivatnak az ezen állásra pályázni szándékozók, hogy kellően okmányoik kérvényeiket a f. évi márczius hó 12-én, délelőtt 9 órakor Fény község-házánál megtartandó választást megelőző nap déli 12 órájáig alólírott főszoigabirósághoz beterjesszék.

A párdányi főszoigabiróság.

13. szhoz 1891. (44—1.1)

Hirdetmény.

A nm. földmivelésügyi magyar kir. minister ur az 1890 decz. 29-én kelt 75162. sz. alatti rendeletével az alsótemesi 1. és 2. sz. átvágások mélyítését és a hozzájuk tartozó kanyarok elzárását, valamint a 3. sz. átvágás bővítését engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1891 márczius 3. napjának, d. e. 10 órájára a m. kir. folyamernöki hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és az ajánlatba hozott egységáruk alapján kiszámított költségösszeg után számított 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap, d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. folyamernöki hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők és az ajánlati költségvetéslapok átvehetők.

Temesvár, 1891 jan. 20. — M. kir. folyamernöki hivatal főnöke: Kovács S. Aladár, kir. mérnök.

58. szám 1891.

(54—1.1)

Meghívó.

A „Tamisácz szabályozó és belvizlevezető társulat“ 1891 február 16-án, d. e. 10 órakor N. Párdány községház tanácstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a társulati tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

A tárgysorozat a következő:

1. A hozzájárulási kulcs megállapítására kiküldött bizottságba - Gille József leköszönése folytán — egy tagnak megválasztása.

2. Gille József és Zsirus István leköszönése folytán két választmányi tagnak megválasztása.

3. A nm. földmívelésügyi m. kir. ministeriumnak 76989.-90. sz. magas rendeletének bemutatása, mely szerint az 1890. évi járulékok kivetése iránt hozott 9. 90. sz. közgyűlési határozat jóváhagyatott.

4. Bejelentés, hogy a tiszavölgyi társulat közgyűlésén a társulatot Nagy György kir. tanácsos és társ. elnök ur ő maga képviselte.

Párdány, 1891 jan. 28. — Elnök megbízásából: Petrikovits Róbert, társ. igazgató.

15167. sz. tkvi 1890.

(56—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagybecskereki kir. tvszék mint tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Botven Péter nkikindai lakos vajtatonak, Monosch Andria melencei lakos vajtást szenvedő elleni 55 frt 88 kr. tőkekövetelés és járul. iránti vajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. tszék kerületében levő. Melence községi 828. sz. tjkvben 1284., 1285. hr. sz. 815. összei. sz. ház és olajmalom 400 □-öl beltelekkel 800 frt, a melencei 1325. sz. tjkvben 8238., 8239. hr. sz. 855 □-öl szálló egyharmad része 44 frt kikiáltási árban 1891. évi február hó 25-én, d. e. 10 órakor. Melence községházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérte senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát, vagyis 80 frtot és 4 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881:LX. tczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. k-lt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet 8-ik §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881:LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tvszék tlkönyvi irattárban és Melence község-elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tvszék tlkönyvi hatóságánál 1890 nov. 22. — Kiss Sándor, egyes bíró.

626. szám I. 1891.

(52—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye pancsovai járásába kebeleztet Bresztovác községében új szervezett községorvosi állás betöltésére a választás 1891 február 24-én, d. e. 10 órára a bresztováci községi irodába tüzetik ki.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve: A község pénztárából évi 1000 frt készpénzfizetés, szabad lakás vagy 120 frt évi lakbér, 80 frt tüzfifaátalány, végre nappali 20 és éjjeli 40 kr. látogatási díj, de e fizetésért köteles az orvos szegények gyógykezelését, megbetegedő iskolás gyermekek megvizsgálását, halottkémleést és a rendőri teendőket ingyen végezni.

Vény írásáért külön díj szinte fel nem számítható.

A pályázni szándékozó orvostudor urak sziveskedjék szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó évi február hó 20 áig hozzáan benyújtani, mert a később érkező kérvények figyelembe vételü nem fognak.

A községi lakosok németek és szerbek lévén, ezen nyelvek egyike az államnyelv mellett tudása — mi okmánynyal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít.

Pancsova, 1891 jan. 21.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy a nagybecskereki m. kir. erdőgondnokság kezelése alatti s Titelen felül fekvő következő kincstári tiszai szigeteken található fűfátömegek:

1. „Dolnia Ada“ szigeten: 70 üm.³ hasáb, 175 üm.³ dorong, 6045 nyaláb rözsefa (148 frt kikiáltási árral),

2. „Ó Zsablya“ szigeten: 314 üm.³ hasáb, 511 üm.³ dorong, 33630 nyaláb rözsefa (647 frt kikiáltási árral),

3. „Vranják“ szigeten: 858 üm.³ hasáb, 1069 üm.³ dorong, 10065 nyaláb rözsefa (851 frt kikiáltási árral),

4. „Osztrovo“ szigeten: 318 üm.³ hasáb, 1001 üm.³ dorong, 48260 nyaláb

rözsefa (942 forint kikiáltási árral), — feldolgozatlan állapotban. azaz tövön, a területnek irtási kötelezettsége mellett f. év február 9-én, d. e. 10 órakor az alulírott m. kir. erdőgondnokság irodájában írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános árverés útján felsőbb jóváhagyás fentartásával fog eladati.

Versenyzők ajánlataikat az egész vagy egyes famennyiségre külön megtehetik.

A fa letarolása mint a terület irtása még a tél folyamán eszközölendő.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10% a.

A zárt és szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok, melyekben kitéendő, hogy az ajánlattevő magát az ismeretes feltételeknek aláveti, megfelelő bánatpénz csatolásával legkésőbb f. év február 9-én, d. e. 10 óráig alulírott erdőgondnoksághoz benyújtandók, mert későbbben érkezők nem fognak tekintetbe vétetni. (46 1.1)

Ezen üzletre vonatkozó árverési és szerződési feltételek ugy az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, mint alulírott m. kir. erdőgondnokságnál bármikor betekintheők.

Nagy-Becskek, 1891 jan. 25.

A m. kir. erdőgondnokság.

86. sz. hk. 1891.

(53—1.1)

Idézés.

Latinkits Athanasz barátai ültő ségü ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885:XXIV. tczikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képes felhivatik, hogy a barátai 115. sz. Latinkits-fele házközösségi vagyonteljesítési ügyben ezen hirdetmény közzétételétől számított 30 nap alatt hivatalos helyiségemben Antalfalván vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Kuszkunov Zsivko barátai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviseletére nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1891 jan. 14.

Grosoreán, hk. tb. főszolgabíró.

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény csúz
és minden meghűlési betegségek ellen.

Nagy-Becskekén kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógysz. uraknál.

MOLL SEIDLITZPOR**Csak akkor valódi**

ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és atestbajok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbeteg, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8-48.3)

Elismerés MOLL A. urak Bécsben. Ültő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkesz Honnenschlagban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ**Csak akkor valódi**

ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, dagasztok, gyuladáskor. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulét, hányás, köhika és hasmenésnél. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszertár és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik. Elismerés MOLL A. gyógyszerész urak Bécsben.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornof, lelkesz Micholupban.

A Begaszentgyörgyi községi takarékpénztár

mint egyéni czég

1890. évről zárszámadása.

Vagyon.	Zármérleg.	Teher.
Pénzkészlet 1890. év végével 2253.20	Alaptőke 10000.00	
Váltótárca . . . . . 128089.—	Tartalékalap 6000.00	
Le a visszleszámitolásban levő . . . . . 59295.—	Betétek és tőkesít. kamatok 56211.54	
Giro számla 104.73	Tiszta nyereség 3725.39	
Folyó számla . . . . . 4785.—		
	<u>75936.93</u>	<u>75936.93</u>
Tartozik. Nyereség- és veszteség-számla. Követel.		
Kifizetett és tőkesített betét-kamat 2769.75	Kamatokban 13466.06	
Állami adóban 398.31	Le a fizetett vissz-kamat 5781.23	7684.83
Betétkamat utáni adó 276.99		
Üzleti költségek 514.39		
Tiszta nyereség 3725.39		
	<u>7684.83</u>	<u>7684.83</u>

Kelt Bega-Szent-Györgyön, 1890. évi december hó 31. én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Schiller Lipót. Beierlein Josef j. Lutsch Johann. Stefan Schreiner. Zaharias Johann. Markov Szava. Carl Adler. Kreczul Mihovoj.

Ezen zármérleg, nyereség- és veszteség számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetettek, úgy jelen zármérleggel, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtak.

Kelt Bega-Szent-Györgyön, 1891. évi január hó 21. én.

A F E L Ü G Y E L Ő B I Z O T T S Á G:

Szima Becseatz. Samuel Schwartz. elnök. Josef Kindl.

1. szám kgy. 1891.

(55—1.1)

Felolvasatott, átvizsgáltatott és egész terjedelmében mint helyes elfogadtatott. Együttal a 3725 frt 39 kr. tiszta nyereségből 2000 frtnak a tartalékalaphoz való csatolása, 500 frtot a tisztviselők díjazására, 25 frtot a gyertyamosiak szegedi konviktusok segélyezésére fordítani, végre 1200 frt 39 krt a községi pénztárba átvezetni határozatott.

Kelt Bega-Szent-György község képviselő-testületének 1891. évi január hó 27. én tartott közgyűléséből.

Schiller Lipót, községi jegyző.

Lutsch Johann, községi bíró.

Hitelesítette:

Zaharias Johann, Moja Kátits,
községi képviselők.

624. szám I. 1891.

(49—3.1)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye pancsovai járásához tartozó Bresztovác községében megüresedett községi jegyzői állás betöltésére a választás 1891. évi február 24. én, d. e. 10 órára a bresztováci községi irodába tüzetik ki.

Ezen állással egybe van kötve 600 forint évi fizetés, 60 frt évi lakbér és 2 öl kemény tűzifa, valamint a magánfelek érdekében teljesített munkálatokért szerződésileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. tczikk szerint megkívántató minősítvényük, erkölcsi magaviseletük és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi február 20. áig hozzám adják be, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Pancsova, 1891. jan. 21.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

Báli és menyegzői virágcsokrok

a legszebb kiállításban kaphatók

Deutsch Zsiga

mű- és kereskedelmi kertészetében
Nagy-Becskereken. (21-3.3)

Szabadalmat

új találmányokra közvetít minden államban

Benedek Lajos és társa

szabadalom-irodája

Budapest

Muzeum körút 10. szám.

A magas ministeriumtól a feltalálók bizalmába ajánlva. — A szabadalom szerzés évenként több mint 500. (12—6.2)

623. szám I. 1891.

(50—3.1)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye pancsovai járásához tartozó Homolicz községében 400 forint évi fizetés és 36 frt évi lakbérrel egybekötött segédjegyzői állás elhalálozás folytán üresedésbe jött és f. évi február 25. én választás útján fog betölteni.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a nm. m. kir. belügyministerium által 1888. június 9. én 35988-IV-b. számú helybenhagyott megyei szabályrendelettel követelt minősítvényük, erkölcsi magaviseletük és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat f. évi február 20. áig hozzám adják be, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Pancsova, 1891. jan. 21.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

625. szám I. 1891.

(51—3.1)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye pancsovai járásába kebeleztetett Homolicz és Sándoregyház községekből új szervezett körorvosi állás betöltésére a választás f. évi február 25. én, d. e. 10 órára a Homolicz község mint székhely irodájába tüzetik ki.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve: a két község pénztáraiból évi 1000 frt készpénzfizetés, természetbeni lakás két kerttel és azonkívül 400 ölnyi heréskert, nap-pali 20 kr. és éjjeli 40 kr. látogatási díj, de köteles az orvos e fizetésért szegények gyógykezelését, megbetegedő iskolás gyermekek megvizsgálását, székhelyén a halottkémlést, valamint a rendőri teendőket mindkét községben ingyen végezni. Azonkívül kötelessége 5.5 kilométer távolságban levő Sándoregyház községében hetenkint általa előre megjelölendő 2 napon megjelenni, mely célból ingyen előfogad rendelkezésére bocsáttatni fog.

Vény irásáért külön díj fel nem számítható.

A pályázni szándékozó orvostudor urak szíveskedjék szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat folyó évi február 20. áig hozzám benyújtani, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

E községek lakosságának nagyobb része német és szerb nyelvű lévén, ezen nyelvek egyike az államnyelv melletti tudása — mi okmányokkal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít.

Pancsova, 1891. jan. 21.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

Pályázati hirdetés.

Karlova községben megüresült adó-végrehajtói állásra egy évi időre ezenel pályázat nyittatik és a községi képviselő-testület által megtartandó választás f. évi február 5. ének, délelőtti 9 órára ezenel kitűzetik.

A végrehajtói javadalmazás áll: behajtott hátralék után 2 százalék.

Felhivatnak mindazok, kik pályázni óhajtnak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig alólrít községi bírónál benyujtsák.

Karlova, 1891. jan. 20.

(48—1.1)

Kovacev Mita, községi bíró.

Zárszámadása

a franzfeldi községi takarékpénztárnak 1890. évre.

Tartozik (Vagyon).	Mérleg-számla.	(Teher) Követel.
62 Az osztr.-magyar bank fiókjánál (Temesvárott) giroszámlánk javára letéteményezett	100.—	1 Tőkeszámla . . . . . 20000.—
85 Az osztr.-magyar bank fiókjánál (Temesvárott) a folyó számla terhére	11.75	15 Egy hitelező . . . . . : 116.10
87 Váltószámla	83515.—	15 Átmeneti kamatok 1891. évre 1159.13
91 Pénztári számla	11319.36	16 Tartalékalap 6767.42
	94946.11	92 Betétek 64185.04
		Tiszta nyereség 2718.42
		<u>94946.11</u>
Veszteség.	Veszteség- és nyereség-számla	Nyereség.
6 Üzletőke-kamatszámra	1150.—	15 Átmeneti kamatok 1890. évre 1076.56
79 Kamatadószámla	214.57	90 Leszámitolási kamatszámra 5761.60
84 Betéti kamatszámra	2145.71	
86 Nyomatványszámra	1.05	
86 Visszleszámitolási kamatszámra	536.24	
89 Költségszámla	72.17	
Tiszta nyereség	2718.42	
	<u>6838.16</u>	<u>6838.16</u>

Kelt Franzfelden, 1891. évi január hó 4-én.

Adam Ruppenthal.

Ludwig Jahraus.

Georg Koch.

Ezen zármérleg, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítottván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen, a törvény szerint vezetettek, úgy jelen zármérleggel, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőknék találtak.

Kelt Franzfelden, 1891. évi január hó 14-én.

Jakob Hildenbrand.

Konrad Mohr.

Adam Gerwich.

Friedrich Schindler.

községi képviselők
mint takarékpénztári választmányi tagok.

községi esküdtek
mint takarékpénztári választmányi tagok.

Ezen zárszámadás az 1891. évi január hó 17-én tartott képviselő-testületi gyűlésen felolvasatott, átvizsgáltott és mint helyes egész terjedelmében elfogadtatott.

A nyert tiszta jövedelemből 2038 forint 83 kr. a tartalékalaphoz csatolatik, mely ehhez képest ma 8806 frt 25 kr. o. é. tesz ki.

Betétek után marad az 5 1/2%-os kamatláb; a kamatadót a község sajátjából fizeti.

Kelt Franzfelden, 1891. évi január hó 18-án.

Adam Ruppenthal.

Ludwig Jahraus.

153. sz. kig. 1891. (19—3.3)
Pályázati hirdetés.

A 2500 magyar, német és szerb lakossággal bíró és Torontálvármegye tör.-kanizsai járásba kebeleztet Szanád községben a községi orvosi állás elhatalozás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni ohajtokat, miszerint az 1883: I. tezik 1. és 6. §ai értelmében felszerelendő kérvényeiket alulirt főszolgabíróhoz a választást megelőző napig adják be. Az orvosi állással 600 frt évi fizetés van egybekötve, mely évnegyedes előleges részletekben utalványoztatik.

A látogatási díjak a következőkben vannak megállapítva:

1. A ház- és földbirtokosoktól nappali 40 kr.

Ugyanezeketől éjjeli 80 kr.

2. A házzal bíró zselérektől nappali 20 kr.

Ugyanezeketől éjjeli 40 kr.
3. A vagyontalanok ingyen gyógykezelendők.
4. A nalettkémlésért pedig minden egyes eset után 20 kr.
5. A husvizsgálatért járó díjak a vonatkozó megyei szabályrendeletben szabályozvák.
A választás Szanád község-házánál f. évi február 15-én, d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Török-Kanizsa, 1891 jan. 8.

Tallán Emil, főszolgabíró.

Árverési hirdetés.

Alulirt intézet részéről ezennel közhírré tétetik, hogy mindazon zálogok, melyek az 1881. XIV. tez. 15-ik §-a értelmében lejártak, folyó évi február hó 16-án délelőtti 8 órakor az intézet helyiségében nyilvános árverés alá kerülnek, s hogy ezen zálogtárgyak meghosszabbíthatása csakis február hó 15-ikének déli 12 órájáig eszközölhetők.

Nagy-Becskerek, 1891. január 17.

Első nagy-becskereki zálogintézet.

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában

Hunyady-utca 10. sz. alatt

felvétetnek.

MÁRIACZELLI
gyomorcsépek

készítve BRÁDY C. védangyalhoz címzett gyógyszer-tárában Kremsierben (Morvaország).
Elismert különleges, gyomorerősítő és elevonító hatású gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétszeres) 70 kr.
Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszer-tárakban kapható.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.